

Силабус курсу

Ризики фінансового шахрайства в умовах цифровізації

Ступінь вищої освіти – магістр
Освітньо-професійна програма «Фінансова грамотність»

Дні занять: II семестр
Консультації:

Рік навчання: I, Семестр:II

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.е.н., доц. **Петрушка Олена Володимирівна**

Контактна інформація

petrushka888@ukr.net; +38 (097) 4716395

Опис дисципліни

Дисципліна «Ризики фінансового шахрайства в умовах цифровізації» спрямована на формування у студентів теоретичних знань і практичних навиків щодо ідентифікації ризиків фінансового шахрайства та їх використання при викладанні фінансово-економічних дисциплін. Дисципліна орієнтує на пошук новітніх методик та інструментарію протидії проявам шахрайських схем у сфері фінансових послуг.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
6 / 2	1. Теоретичні основи шахрайства у сфері фінансових послуг	Розуміння теоретичних засад виникнення шахрайства, знання його основних форм та ознак. Вивчення сфери прояву фінансового шахрайства.	Тести, питання
6 / 4	2. Фінансове шахрайство у готівковому грошовому обігу	Ознайомлення із ризиками фінансового шахрайства у готівковому грошовому обігу. Вивчення основних ознак та схем фальсифікації грошових купюр, а також механізмів їх протидії.	Кейси, тести, питання
6 / 2	3. Ризики фінансового шахрайства у банківській сфері	Вивчення основних ознак шахрайств у банківській сфері, ознайомлення із його основними мотивами. Вміння застосовувати на практиці інструменти протидії та уникнення зловживань у сфері банківських послуг.	Задачі, кейси, питання

6 / 4	4. Страхове шахрайство та шляхи його усунення	Ознайомлення із ризиками шахрайства у сфері страхування. Вивчення форм фінансового шахрайства та способів боротьби з ними. Засвоєння матеріалів щодо законодавчого регулювання протидії фінансовому шахрайству у сфері страхування.	Питання, тести, ситуаційні задачі
6 / 3	5. Фінансовий моніторинг та фінансова розвідка як засоби протидії шахрайству	Ознайомлення із суттю та значенням фінансового моніторингу, його основними функціями. Вивчення основних завдань та елементів фінансової розвідки, її місця у структурі економічної розвідки.	Питання, ситуаційні задачі, кейси

Літературні джерела:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
4. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>
5. Закон України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом” від 28.11.2002 р. № 249-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>
6. Закон України “Про захист персональних даних” від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
7. Глобальне дослідження з питань шахрайства у банківській сфері. Багатостороння загроза шахрайства: чи готові банки гідно протистояти виклику? KPMG International 2019. 24 с. URL: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/ua/pdf/2020/01/Global-Banking-Fraud-Survey.pdf>
8. Бойко А. М. Детермінація економічної злочинності в Україні в умовах переходу до ринкової економіки (теоретико-кримінологічне дослідження) : монографія / А. М. Бойко; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Л. : ВЦ ЛНУ ім. І.Франка, 2018. 380 с.
9. Калюжний А.В. Шахрайство з фінансовими ресурсами. Одеса: Приста, 2019. 215 с.
10. Хамига Ю. Я. Фінансове шахрайство: критерії ідентифікації та напрями мінімізації : дис. ... д-ра філос. : 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 284 с.
11. Рябчук О.Г., Твердун С.О. Форензик як інструмент протидії економічним злочинам та фінансовому шахрайству на підприємстві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2021. Вип. 40. С. 77–82.
12. Біленчук П. Розслідування ухилення від сплати податків: досвід ФРН та США. *Історико-правовий часопис*. 2019. №1. С. 121-127.
13. Ковбель А. Шахрайство всередині компанії. Як захиститися? *Бізнес*. 2019. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/shahraystvo-vseredini-kompaniji-yak-zahistititsya-50009055.html>
14. Шкаровський Д. Whistleblowing system – важливий інструмент викриття шахрайства та інших порушень. *Юридична газета*. 2020. № 11 (717). URL: <https://jur-gazeta.com/dumka-eksperta/whistleblowing-system--vazhliiviy-instrument-vikrittya-shahraystva-ta-inshih-porushen.html>
15. Стецюк, О., & Чубай, В. Способи запобігання та виявлення фінансового шахрайства на підприємстві. *Молодий вчений*. 2023. № 3 (115), 120-127.
16. Кізима Т., Хамига Ю. Фінансове шахрайство: теоретична концептуалізація та

економічне підґрунтя. *Світ фінансів*. 2019. Вип. 2. С. 109-123.

17. Шахрайство на підприємстві: причини та наслідки, виявлення та протидія. URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA012486#:~:text

18. Найпоширеніші методи шахрайства в Україні у 2019-2020 та як від них захиститися. URL: <https://www.ipau.ua>

19. Гончар Л.В., Малахова А.В., Невкипіла О.С. Фінансове шахрайство та безпека. *Інноваційна економіка*. 2021. №3-4. С. 170-174.

20. Годнюк, І. В., Шубенко, І. А., Вольська, А. О. Фінансове шахрайство у комерційних банках України. Шляхи боротьби у сфері безготівкових розрахунків. *Економічний простір*. 2021. №165. С.110-115.

21. Кізима Т. Фінансове шахрайство: теоретична концептуалізація та економічне підґрунтя. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1230>

22. Pohoretskyi, M., Serhieieva, D., & Toporetska, Z. Доказування події шахрайства з фінансовими ресурсами у банківському секторі: проблемні питання. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2019. №1(28). С. 36–45.

23. Данилюк М. О., Данилюк-Черних І. М., Мацук З. А. Протиріччя та фінансові шахрайства в реальному секторі економіки. *Бізнес Інформ*. 2022. №1. С. 274–279.

24. Кириленко О. П., Русін В. М. Напрями мінімізації фінансових шахрайств у сфері публічних закупівель. *Світ фінансів*. 2020. № 2. С. 62–76.

25. Всесвітнє дослідження економічних злочинів та шахрайства 2022. URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/survey/2020/economic-crime-survey.html>

26. Петрушка О.В., Шулюк Б.С. Financial pyramids as one of the kinds of financial fraud in ukraine: principles of functioning and the impact on investors. *Сучасні тенденції економічного зростання: стратегії, напрями та пріоритети: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Запоріжжя, 14 грудня 2019 року). Східноукраїнський інститут економіки та управління. Запоріжжя: ГО «СІЕУ», 2019. Ч. II. С.70-72.

27. Петрушка О.В., Шулюк Б.С. Problems of the effectiveness of monitoring banking operations in the fight against financial fraud. *Перспективи розвитку економічної системи з урахуванням сучасних євроінтеграційних процесів: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Дніпро, 16 листопада 2019 р.). Дніпро: НО «Перспектива», 2019. Ч. 2. С. 78-81.

28. Петрушка О.В., Шулюк Б.С. Risk of financial service fraud: causes and methods of avoidance. *Актуальні проблеми економіки та управління в умовах системної кризи : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*, 27 листопада 2019 року. Львів: Львівський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2019. С.419-422.

29. Петрушка О.В. Фінансові шахрайства у страховій сфері. *Причорномоські економічні студії*. 2019. П№ 47-2. С.106-110.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Ризики фінансового шахрайства в умовах цифровізації» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися

інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Ризики фінансового шахрайства в умовах цифровізації» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
Опитування під час занять (1-2 теми) – 15 балів за тему макс. 30 балів. Самостійна робота (1-5 завдань) по 2 бали за завдання – макс. 10 балів Модульна робота (1-2 теми) – макс. 60 балів.	Опитування під час занять (3-5 теми) – 10 балів за тему макс. 30 балів. Самостійна робота (6-10 завдань) по 2 бали за завдання – макс. 10 балів Модульна робота (3-5 теми) – макс. 60 балів.	Підготовка КПІЗ – макс. 35 балів. Захист КПІЗ – макс. 35 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів. Самостійна робота (11-15 завдань) по 2 бали за завдання – макс. 10 балів	Тестові завдання (10 тестів по 5 балів за тест) – макс. 50 балів. Теоретичні питання (2 питання по 25 балів за питання) – макс. 50 балів.	

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом